

Ro Ta Paulus Ibeede Pizin Pilipai

1 ¹Nio Paulus. Niamru Timoti, niam mbesoongo ki Yesu Krisi. Ambeede ro ti ima piom wal boozomen ki kar Pilipai ta kewe Anutu wal kini potomjan kek mi kesekap la ki Yesu Krisi i, mi zin mborongan tiom ta matan piom, mi niom pakan ta ku'uluulu uraata i tomini.^a ²Tamanda Anutu ziru Merere Yesu Krisi ko tikampe yom, mi timboro yom ma kombot ambai. Ijonoono.

Paulus isug pizin Pilipai

³⁻⁴Mazwaana ta boozomen nio lelej ambai pa Anutu mi anpakurkuri pa mbulu tiom boozomen ta izzwe kembei niom motoyom ingalngal yo. Mi sunjana tio boozomen ta anjamam piom na, anjamam raama lelej ambai kat.^b ⁵Pa indeeje ta mata popoten, mi imar imar indeeje koozi na, anje kembei itijan mi takamam uraata pa uruunu ambaijana. ⁶Mi nio ajurla kat ta kembei: Anutu itunu ta imanga pa uraata ambaijana piom kek na, ni ko ikiskis uraata tana ma ila irao nol ki Yesu Krisi ipet, to iposop ma imap kat.^c

⁷Tana ngar ta kembei ta imbotmbot la lelej piom ta boozomen. Mi ina indeeje men. Pa sombe anbot lela ruumu sanaana, som anbot mat mi anporou mboljana be anpombol uruunu ambaijana, na anje kembei itijan mi tombot lela kampejana ki Anutu, mi temender pa uraata ta ni iur mar nomoj i. Tanata lelej piom ilip mi anjamam ngar piom totomen.^d ⁸Nio ingi anso kat sua jonoono pa Anutu mataana ta kembei: Nio lelej piom ta boozomen kembei ta Yesu Krisi leleene piom. Tanata ikam ma lelej itantan piom mi anso anje yom.^e

⁹Sunjana ta anjamam piom, ina ta kembei: Anutu ko ipombol yom be kuur leleyom pini mi zin tomtom, mi mbulu tana ize ma iwe biibi. Mi ko ipei ngar tiom mi ikam yom ma kuute kati.^f ¹⁰⁻¹¹Naso karao be kikilaala

^a 1:1 Igo 16:12-40 ^b 1:3-4 Pil 4:10+ ^c 1:6 1Kor 1:8+ ^d 1:7 Ep 3:1 ^e 1:8 Ro 1:9+
^f 1:9 Ep 1:17; 1Tes 3:12

koronj pareijana ta ambai kat mi koronj nonoono. Mi mbulu tiom ko imap ma ingeeze men, mi leyom uunu sa isaana som. Paso, Yesu Kriki ikam yom ma kewe ndeenjoyom kek, mi urlajana tiom ipiyotyooto nonoono ambaimbaijan boozo kat. Mi ko kombotmbot ta kembei ma irao nol ki Kriki ipet. Naso kakam ma Anutu zaana iwe biibi, mi tomtom tipakuri.^g

Patajana ki Paulus iwe zaala pa uruunu ambaijana

¹²O niom tonmatizij tio, nio lelen be kuute kat ta kembei: Mbulu ta ipet pio i, ina ipakaala uruunu ambaijana som. Ina iwe zaala pa be ila pa tomtom boozomen. ¹³Kere. Zin malmal kan ta timborro Kaisa itunu ruumu kini i, zijan wal pakan timap ma tikilaala yo ta kembei: Nio ingi anbot lela ruumu sanaana ti pa Yesu Kriki zaana. ¹⁴Mi koronj toro tomini. Patajana tio ti ipombolmbol tonmatizij boozomen ta ki Merere i ma lelen imet kat, mi timender mboljana pa sua ki Merere soyaarajana. Pa tire yo anmender mboljana, tabe zin tomini timoto mini som.

¹⁵Nonoono, tomtom pakan na, tizzo Kriki uruunu paso, matan mburmbur pio. Tanata tizorzooro mi tiso tikoto yo. Mi zin pakan na, tizzo raama ngar ambaijana. ¹⁶Pa tiur lelen pio, mi tiute ta kembei: Anutu iur uraata imar nomonj be anporrou mboljana pa uruunu ambaijana. ¹⁷Zin pakan ta tizzo Kriki uruunu raama lelen ingeeze som, ina tikamam bekana tiyakat zin tomtom ma tito zin. Mi tiso ko tikam patajana toro pio mini. ¹⁸Tamen nio ko irao motonj ila pa mbulu kizin tana na som. Pa mbulu pareijana ta so tikam pa uruunu ambaijana soyaarajana, ina ambai men. Sombe tikam raama ngar sananajana, som tikam raama ngar ambaijana, ina zin koronj kizin. Mi nio na, lelen ambai kat pa Kriki uruunu ta ilala pizin tomtom pa zaala matakija boozo.

¹⁹Mi ko lelen ambai kat ta kembei ma ila. Pa niom tina kuzunzunj pio, mi Bubuana ki Yesu Kriki iuluulu yo. Tana nio anute: Mbulu pareijana ta so ipet pio, na Anutu ko iuluulu yo be anbot ambai.^h ²⁰Mi nio sombe anbot men, som anmeete, ina koronj sorok. Mi koronj ta, ta nio lelen pa ilip. Ta buri, mi mazwaana ta boozomen. Ina nio lelen be anmender mboljana, mi mbulu tio boozomen ta ankamam su toono na, imap ma ipakur Kriki zaana. Kokena anmoto mi anjem uraata ki Kriki, som ankam noobo mbulu, to konj mianj pa itun, mi anpasaana Kriki uruunu.ⁱ ²¹Pa nio anje ta kembei: Mbotjana tio uunu nonoono, ina imbot la ki Kriki tau. Mi sombe anmeete, inako ankam koronj ta ambaijana kat ma ilip.^j ²²Tamen sombe anbot men su toono, inako anrao ankam uraata pakan ta iurur nonoono ambaimbaijan. Tingi tabe ikam ma ankankaana. Ko zaala ingoi ta ambai kat? ²³⁻²⁴Tana ingi dadaru ikamam yo. Pa lelen be anjem

^g 1:10-11 Ro 12:2,18; 1Kor 1:8 ^h 1:19 2Kor 1:11 ⁱ 1:20 Ro 15:30+; Ep 6:19+; 1Pe 4:16
^j 1:21 Yo 14:6; Ga 2:20

toono, mi aŋla ma niamru Kriŋi ambot. Pa ina koron ta ambaiŋana kat ma ilip. Tamen nio leŋ uraata be aŋuulu yom tomini. Mi sombe aŋbot men su toono, nako aŋrao be aŋkam uraata tana.^k ²⁵Tana nio aŋurla ta kembei: Nio ko irao aŋzem yom loŋa na zen. Ko itiaŋa tombot risa bekena aŋpombol yom ta boozomen. Naso urlaŋana tiom izze ma imbola, mi leleyom ambai kat. ²⁶Mi sombe aŋma aŋlou yom mini, inako ikam yom ma leleyom ambai kat pa Yesu Kriŋi mi kapakur zaana.

Zin Pilipai bela tilup lenen ma iwe tamen mi timender mbolŋana

²⁷Mi niom na, kewe kartu ki saamba kek. Tana motoyom iŋgal be kipiyoŋyooto ka mbulu. Naso mbulu tiom indeeŋe pa uruunu ambaiŋana ki Kriŋi. Pa sombe aŋma ma aŋre yom, som aŋma som, mi aŋleŋ uruyom men, na leleŋ be kulup leleyom mi ŋgar tiom ma iwe tamen, mi kemender mbolŋana mi koporou pa urlaŋana ki uruunu ambaiŋana.^l ²⁸Mi zin wal ta tizorzooro yom na, komoto zin pepe. Kemender mbolŋana. Naso iwe kilalan pizin kembei zin ko tila len. Mi niom na, Anutu ko ikamke yom ma kombot ambai. ²⁹Anutu, ni ipomoozo yom pa Yesu Kriŋi zaana. Pa ikam yom ma kuurla kini, mi ikam yom ma kabaada patanaŋa pa Kriŋi zaana tomini.^m ³⁰Tana itiaŋa mi toporrou pa sua ki Merere. Pa patanaŋa ta muŋgu kere ipet pio, mi keleŋ kembei aŋbadbaada men i, ta ipet piom tomini mi kabadbaada.ⁿ

Zin Pilipai bela tikoto zitun

2 ¹Niom tina kesekap la ki Kriŋi ma kewe lene kek, mi ni ipombolmbol yom. Mi mbulu kini ta iur leleene piom, ina ipotor leleyom. Mi Bubunaŋa tamen ta izebzebe yom, mi iluplup yom ma kewe tamen. Mi mbulu ki Anutu tau leleene izanzaana piti mi imuŋaiŋai iti na, kere kek. ²Tana, kaparlup leleyom mi ŋgar tiom ma iwe tamen, mi kuur leleyom par piom. Naso kakam yo ma leleŋ ndabok ma ndabok kat.^o ³Mi kurru zaala be zoyom iwe biibi pepe, mi kapakur ituyom pepe. Bela kokototo ituyom, mi kiwidit waeyom bizin pakan. Kere zin kembei zin ambaimbanaŋa ma tilip piom.^p ⁴Tana motoyom iŋgal ituyom men pepe. Kakam ŋgar pa waeyom bizin tomini.^q

Kriŋi ipatoonŋo iti pa mbulu ki tokoto itundu

⁵Tana kaparkamam mbulu ta kembei piom. Naso koto ŋgar ki Yesu Kriŋi.^r

⁶Pa ni kembei Anutu itunu, mi ni raraate pa Anutu.

^k **1:23-24** 2Kor 5:8; 2Tim 4:6 ^l **1:27** Ep 4:1; Pil 3:20; Kol 1:10; 1Tes 2:12

^m **1:29** Iŋgo 5:41+; Ro 5:3 ⁿ **1:30** Iŋgo 16:19+; 1Tes 2:2 ^o **2:2** Ro 15:5 ^p **2:3** Ro 12:10+; Ga 5:26; 1Pe 5:5 ^q **2:4** 1Kor 10:24,33, 13:5 ^r **2:5** Mt 11:29; Yo 13:15; 1Pe 2:21; 1Yo 2:6

Tamen leleene be ikiskis zaana mi mbotjana ta ki Anutu i som.^s
 7 Zaana mi mbotjana tana, ni iur lae, mi izem itunu ma iwe koron
 sorok.

Mi ikam mbulu mi mbotjana ki mbesoonjo sorok,
 mi isu toono ma iwe tomtom kembei ta iti.^t

8 Tana ni iwe tomtom kembei ta iti, mi imbot la mazwanda.
 Mi ikototo itunu, mi itoto mbulu ki mata leljenjana ma ila ila irao
 imeete.

Mi meetejana kini tomuni, ambai som kat.
 Pa imeete sala ke pambaarajana.^u

9 Tanata Anutu iwiti ma isala ta kor a,
 mi ikami ma zaana iwe biibi kat.
 Ilip pa koron ta boozomen zan.^v

10 Pa isombe wal ta munjana men timap ma tilek kumbun pa
 Lutuunu,
 mi tiso ta kembei: “Yesu Kisi, ni ta zaana biibi.”
 Zin ta timbot toono i, mi zin ta timbot saamba a, mi zin Andewa kan
 tomuni.^w

11 Tana wal ta boozomen kola timap ma tiso sua ila iwal biibi matan ta
 kembei:
 “Yesu Kisi, ni Merere.”
 Mi zin ko tipakur Tamaana Anutu zaana.^x

Zin Pilipai tiwe kembei pitik be tiur mat pizin tomtom

12 O niom wal tio, indeeje ta mata popoten mi imar na, kelenjen la
 sua mi kototo. Tanaombe itijan tombot, som itijan tombot som, na
 komototo Anutu, kelenjen la kaljaana, mi kipiyotyooto uraata mi mbulu
 tau iswe kembei Anutu ikamke yom kek. Miombe anrao anma som,
 na motoyom ingal kat be kakamam ta kembei.^y 13 Mi uraata tana, niom
 ituyom men ko kakam som. Pa Anutu itunu ikamam uraata biibi la
 leleyom, mi ikamam yom ma leleyom be koto ngar kini, mi ipombolmbol
 yom be kakam.^z

14 Tana koyo kwoyom pizin tomtom mi kaparzorzooro pepe. Kakam
 koron ta boozomen raama leleyom ambai men.^a 15 Naso leyyom uunu
 sa isaana som, mi leleyom ingeeze men, mi mbulu tiom ta boozomen

^s 2:6 Yo 1:1+, 17:5; Kol 1:15; Ibr 1:3 ^t 2:7 Mt 20:28; Yo 1:14, 13:4+; 2Kor 8:9; Ga 4:4;
 Ibr 2:14+ ^u 2:8 Mt 26:39; Yo 10:17+; Ibr 5:8, 12:2 ^v 2:9 Mbo 110:1; Yo 17:1+; Igo 2:33;
 Ep 1:20+; Ibr 1:3+ ^w 2:10 Mt 28:18; Yo 5:23; Ro 14:11 ^x 2:11 Yo 13:13; Igo 2:36;
 Ro 10:9; 1Kor 8:6; Tur 5:8+ ^y 2:12 Mbo 2:11; 1Pe 1:17 ^z 2:13 Yo 15:5; 2Kor 3:5;
 Ibr 13:21 ^a 2:14 1Kor 10:10; 1Pe 4:9

indeenjen men. To kombot kembei Anutu lutuunu bizin ŋonoono ila wal sananjan mi zorzoorojan mazwan, mi ku'urur mat pizin kembei zin pitik ta tiyaryaara pa maŋaanaŋana i.^b ¹⁶Paso kikiskis sua mata yaryaaraŋana mi kazarra la pizin tomtom. Tana kakamam ta kembena. Beso kaimer ma nol ki Kriŋi ipet, na mbulu tiom ko iswe yo kembei aŋpun sorok mburoŋ som, mi aŋkam kat uraata tio. To niŋ se mi menmeen yo piom.^c ¹⁷Mbulu tau urlaŋana tiom ipiyotyooto mi kakamam be kembeeze pa Merere, ina kembei kakamam patoronjan pini. Tana nio, sombe tipun yo ma siŋiŋ ireere, nako leleŋ ambai pa men. Pa ina ko iwe kembei yok baen ri ta ireere sala patoronjan tiom tana be iposop ma imap kat. Tana sombe tipun yo ma aŋmeete, na nio ko leleŋ ambai men.^d ¹⁸Mi niom ta boozomen tina tomini, leleyom ambai. Naso itijan lelede ambai mi menmeen ti.^e

Paulus iso iŋgo Timoti pizin Pilipai

¹⁹Merere Yesu, ni ikam yo ma aŋurla ta kembei: Molo som to aŋgo Timoti ma ima be ire yom mi ipombol yom. Mi so imiili ma imar mi iso uruyom, to ko ipombol yo tomini ma leleŋ ambai. ²⁰Nio leŋ tomtom toro sa ta kembei som. Ni itutamen ta leleene raraate kembei ta nio i. Pa iur kat leleene piom mi leleene ilip be iuulu yom. ²¹Mi zin wal pakan na, matan iŋgalŋgal zitun men. Tana tikam ŋgar be tiuulu uraata ki Yesu Kriŋi som.^f ²²Mi Timoti na, niom kuute i kek. Ni igabgaaba yo kembei ituŋ lutuŋ, mi niamru ambesmbeeze pa uraata ki uruunu ambaiŋana. Mi ibaada pataŋana pa Kriŋi zaana mi imender mbolŋana. Tana ni irao pa uraata.^g ²³Tana nio ko aŋbot mi aŋre muŋgu: Ko tiur zaala pareiŋana pio? Tona loŋa men mi aŋgo i ma ima. ²⁴Mi nio aŋurla ta kembei: Merere ko iur zaala sa pio, be molo som to ituŋ aŋma mi aŋre yom tomini.

Mbulu ki Epaproditus iwe kin ambaiŋana. Pa ni izem kat itunu pa uraata ki Kriŋi

²⁵Mi toŋmatiziŋ kiti Epaproditus ta koŋgo i ma imar be iuulu yo na, nio aŋre kembei ambai be loŋa mi aŋpimiili i ma ima mini. Ŋonoono, ni igabgaaba yo pa uraata, mi niamru amporou mbolŋana pa uruunu ambaiŋana. ²⁶Tamen iŋgi leleene isaana piom ta boozomen, mi leleene be imiili ma ire yom mini. Pa ni iute kembei niom keleŋ uruunu pa mete kini kek. ²⁷Mi ina ŋonoono. Pa mete biibi ikami ma rimen mi imeete. Tamen Anutu imuŋai i. Mi ni itutamen som. Anutu imuŋai yo tomini. Pa sombe ni imeete, so ikam pataŋana toro pio ma isala ki. ²⁸Tana leleŋ

^b 2:15 Mt 5:14-45; Ep 5:1,8; Tur 1:20 ^c 2:16 Ga 2:2; 1Tes 2:19+ ^d 2:17 Ŋgo 21:13;

Ro 15:16; 2Tim 4:6 ^e 2:18 Pil 3:1, 4:4 ^f 2:21 1Kor 10:24, 13:5; 2Tim 4:10,16

^g 2:22 1Kor 4:17; 1Tim 1:2

be loŋa mi aŋgo i ma ima be kere i. Naso leleyom ambai mini, mi nio tomini leleŋ ipata mini som. ²⁹Tana leleyom ambai pini mi kakami. Pa ni tomtom ki Kriŋi. Wal ta kembei na, niom irao kapakur zin.^h ³⁰Kere. Ni rimen mi imeete pa uraata ki Kriŋi. Paso, ni iute tau niom kombot molo ma karao be ku'uulu yo som. Tanata ikam ŋgar pa itunu kuliini som, mi ikam se ki mburaana, mi imar ipet.ⁱ

**Paulus isope zin Pilipai pizin wal tau timaŋmaŋ
zin be tito zin Yuda pa mbulu kizin**

3 ¹O niom toŋmatiziŋ tio, iŋgi be aŋposop sua tio ti, tana aŋso piom ta kembei: Kesekap la ki Merere mi leleyom ambai kat. Sua ta muŋgu aŋkam piom, ta iŋgi aŋpoto mi aŋbeede ma ima mini. Mi irao niŋ gesges pa na som. Pa iŋgi ko ipombol yom be kombot ambai.^j

²Kere yom pizin wal tau timaŋmaŋ yom pa reeteŋana mi mbulu pakan kizin Yuda. Wal tana, zin sananŋan kembei ta me,^k mi tikamam uraata sananŋana. Tanata tiso tipasansaana sorok tomtom kulin.^l ³Mi iti ta Anutu Bubuŋana ipombolmbol ti ma tembesmbeeze pini, mi tapakurkur Yesu Kriŋi, mi tapase pa itundu mbulu kiti sa som na, iti ta tewe Anutu wal kini ŋonoono mi takam reeteŋana ŋonoono. Pa reeteŋana ŋonoono na, koroŋ ki lelende.^m

Mbulu ta boozomen kizin Yuda, ta Paulus ito ma imap

⁴Kere. Wal tana, sombe lelen be tipase pa zitun mbulu kizin, na nio tomini leŋ mbulu pakan ma aŋlip pizin.ⁿ ⁵Pa indeeŋe ta anaŋ ipeebe yo ma aŋsu mi koŋ mbeŋ lamata mi tel na, tireete yo. Nio tomtom ki Israel. Uŋ ipet la ki Benyamen. Tamaŋ ma anaŋ tizzo Iburu kaŋan mi titoto kat mbulu tiam Yuda, mi nio tomini aŋtoto. Mi mbulu ki tutu toŋana na, aŋto zin tutu kan, mi aŋkam kaisiigi pa kat.^o ⁶Iŋgi kembei tabe muŋgu aŋseseeze zin wal tau timbot lela lupŋana ki Kriŋi na matan. Tana mbulu boozomen ta tutu kizin Yuda iso pa, ina ta nio aŋto ma imap. Pa aŋso aŋkam be aŋwe ndeeŋeŋoŋ pa Anutu mataana.^p

Paulus ipase pa itunu mbulu kini sa mini som. Ipase pa Kriŋi men

⁷Mi koozi na, mbulu boozomen ta muŋgu aŋso ko iuulu yo ma aŋwe ndeeŋeŋoŋ na, aŋre kembei ipasaana yo. Paso, ipakaala yo pa Kriŋi.^q

^h 2:29 1Kor 16:16+; 1Tes 5:12; 1Tim 5:17 ⁱ 2:30 1Kor 16:17 ^j 3:1 2Kor 13:11+

^k 3:2 Zin Yuda tirepilpiili zin me. Paso, me tikanan sorok koroŋ ta boozomen. Tana zin Yuda tiso me, ni koroŋ ŋgeezeŋana pa Anutu mataana som. Mi titooro sua se kizin wal ta Yuda somŋan i, mi tiwatwaata zin tomini be me. Tamen iŋgi Paulus itooro sua mini, mi iso zin wal tau timaŋmaŋ pa reeteŋana mi tutu, ta tiwe kembei me. ^l 3:2 2Kor 11:13; Ga 5:2,15 ^m 3:3 Ro 2:28+; Kol 2:11 ⁿ 3:4 2Kor 11:18,21+ ^o 3:5 Un 17:12; Iŋgo 23:6, 26:4+; Ro 11:1; 2Kor 11:22 ^p 3:6 Iŋgo 8:3, 9:1+; Ga 1:13+ ^q 3:7 Mt 13:44+

⁸ Mi tina men som. Nio aŋre koronj ta munjaana men tana kembei koronj sorok. Mi koronj tamen, ta koronj ŋonoono ma ilip kat pa koronj ta boozomen, ina ta aŋute Merere tio Yesu Kriŋi, mi aŋso aŋwe ni lene kat. Uunu tina ta motonj la pa mbulu tio ta boozomen tana mini som. Pa ina, aŋre kembei musmuuzu.

Tana nio aŋso aŋkam Kriŋi ma iwe leŋ kat.^r ⁹ Mi leleŋ be aŋsekap la kini ma tuŋ kat. Tana iŋgi aŋpase mini pa mbulu tio tau aŋtoto tutu na som. Pa ina ko irao be ikam yo ma aŋwe ndeeŋeŋonj pa Anutu mataana na som. Iŋgi aŋpase pa zaala toro. Zaala ki urlaŋana. Pa zaala tana na, Anutu itunu ikam ti wal ta tuurla ki Kriŋi na, ma tewe ndeeŋeŋanda pa ni mataana.^s ¹⁰ Tana koozi, nio leleŋ be aŋute kat Kriŋi mi Anutu mburaana tau ipei i ma imanja mini na. Mi aŋsombe aŋgaabi mi aŋbaada patana na pa ni zaana, mi aŋgaabi pa meeteŋana kini.^t ¹¹ Naso iwe zaala pio be Anutu ipei yo tomini ma burup ma aŋmanga mini pa naala.^u

Paulus ikamam kinkiini pa Kriŋi

¹² Kokena niom koso nio aŋkam kat mbulu ta boozomen tana, mi mbulu tio ta boozomen ambai lup. Som. Iŋgi aŋkam kinkiini pa men. Pa uunu tina ta Yesu Kriŋi ikam yo ma aŋwe lene.^v ¹³ O niom toŋmatiziŋ tio, nio ti aŋre ituŋ kembei aŋkam Kriŋi ma iwe leŋ kat zen. Mi koronj tamen ta iŋgi aŋkamam i. Koronj boozomen ta tila kek na, motonj imilmiili pizin mini som, mi mburonj mburonj ma aŋkamam kinkiini pa koronj ta aŋre la pa mi aŋso aŋkam.^w ¹⁴ Iŋgi aŋserseere pa londi, bekana loŋa mi aŋse kat ka sengaŋa, mi aŋkam leŋ kadoono ta Anutu iboobo yo pa be aŋkam i. Kadoono tana na, mbotjana ki kar saamba tabe Yesu Kriŋi ikam piti i.^x ¹⁵ Tana iti ta so tewe kolman pa ŋgar ki Anutu, inako takam ŋgar ta kembena. Mi sombe niom pakan ŋgar tiom ipa ndel pa ŋgar tio, ina ambai. Anutu itunu ko ipaute yom pa.^y ¹⁶ Tamen mbulu pakan ta iti tombot mat pa kek na, matanda iŋgal be takam.^z

Ziŋoi ta tiwe kin ambaijana be toto, mi ziŋoi ta tiwe kin sananjana

¹⁷ O niom toŋmatiziŋ tio, nio leleŋ be niom ta boozomen kaparlup leleyom mi koto yo pa mbulu ta aŋkamam i. Mi nio ituŋ tamen som. Wal boozomen ta so tipa pai kizin ta kembei, ina tiwe kin ambaijana piom be kere la pa mi koto.^a ¹⁸ Pa kere. Sua ta mungu aŋzzo piom, ta koozi aŋso piom mini raama tiŋiizi. Wal boozomen na, pai kizin iswe zin kembei

^r 3:8 Yo 17:3; 1Kor 2:2; Kol 2:2 ^s 3:9 Ro 1:7, 3:21+, 10:3+ ^t 3:10 Ro 6:3+, 8:17; 2Kor 4:10+; 1Pe 4:13 ^u 3:11 Yo 11:24; Ro 6:5; Tur 20:5+ ^v 3:12 1Tim 6:12,19

^w 3:13 Lu 9:62; 1Kor 9:24+ ^x 3:14 1Kor 9:24; 2Tim 4:7+; Ibr 3:1, 12:1

^y 3:15 1Kor 2:6, 14:20; Ga 5:10 ^z 3:16 Ro 12:16, 15:5; Ga 6:16 ^a 3:17 1Kor 4:16+, 11:1; 1Tes 1:6+; 1Pe 5:3

tiwe ke pambaaranjana ki Krisi ka koi bizin.^b ¹⁹Wal ta kembei ko tilala beso swon, to tila len. Pa koron boozomen ta ki kulin i, ina timbesmbeez pa ma iwe kembei ta merere kizin. Mi mbulu ta tere kembei pamiangjana na, nin se pa, mi tire kembei mbulu ambaijana. Pa ngar kizin imap ma ilala pa koron toono kan men.^c

Kar kiti ta kar saamba

²⁰Mi iti na, kar kiti gonoono ta kar saamba. Tanata tu'urur matanda pa ulaaja kiti Yesu Krisi, mi tazza i be imbot saamba mi isu,^d ²¹mi itooro kulindi toono kana ta lonja izanzaana i ma iwe kembei itunu kuliini ndabokjana ta ka azunja biibi. Mbulu tana ko ipet pa itunu mburaana ta irao ikam koron ta boozomen ma timap timbot la ni kopo mbarmaana.^e

Paulus leleene be zin Pilipai timender mboljana mi tilup lenen

4 ¹O niom tonmatizij tio, nio lelej piom ilip mi ankam ngar biibi be anje yom. Pa uraata ta mungu ankam la mazwoyom na iur gonoono. Tana niom ta kewe kembei kadoono ambaijana ta Anutu ikam pio, mi kakam yo ma lelej ambai kat. Tana kemender mboljana. Merere itunu ko ipombol yom pa.^f

²Mi nu Euodia mi nu Sintike, niomru kewe Merere lene kek. Tana anso anpombol yom be kuurpe ngar tiom mi kaparlup leleyom. ³Mi nu ta gabgaaba yo pa uraata na, lelej be uulu moori ru tana ma tikam ta kembei. Pa ziru tana, mi Kelemen, zijan zin pakan ta tigabgaaba yo pa uraata mi zan imbotmbot la ro ki mbotjana mata yaraarajana i, ta niamjan amporrou mboljana pa uruunu ambaijana.^g

Lelende ambai kat pa Merere totomen

⁴Leleyom ambai kat pa Merere totomen. Anso mini: Leleyom ambai kat!^h ⁵Mi kumunai wal ta boozomen mi kokototo ituyom. Naso kewe kin ambaijana pizin tomtom. Pa Merere imbot koloujana kek.ⁱ ⁶Mi kopoyom rru pa kosa sa pepe. Leleyom ambai pa Anutu, kapakurkuri, kuzunzunji pa koron ta boozomen, mi kiwwi i be iuulu yom.^j ⁷Mi leleene luumunana ki Anutu, tau ilip kat pa iti tomtom ngar kiti, inako iporoukaala leleyom mi ngar tiom, mi ikam yom ma kesekap kat la ki Yesu Krisi.^k

⁸O niom tonmatizij tio, ingi be anpemet sua tio. Nio lelej be ngar tiom ilala pa mbulu ambaimbaijan men ta kembei: mbulu gonoono,

^b 3:18 1Kor 1:23; Ga 1:7, 2:21, 6:12; Pil 1:15+ ^c 3:19 Ro 8:5+, 16:18; 2Pe 2:1+

^d 3:20 Ep 2:6; Kol 3:1; 1Tes 1:10; 1Br 12:22 ^e 3:21 Ro 8:29+; 1Kor 15:25-43+; Ep 1:19

^f 4:1 1Tes 2:19+ ^g 4:3 Lu 10:20; Tur 3:5, 20:12 ^h 4:4 Mbo 32:10; Ro 12:12; Pil 3:1;

1Tes 5:16 ⁱ 4:5 1Br 10:37; Yems 5:8+; 1Pe 4:7 ^j 4:6 Mbo 55:22; Mt 6:25+; 1Pe 5:7

^k 4:7 Yo 14:27; Ro 5:1; Kol 3:15

mbulu ambaijana ta ipa ndel ma ilip kat, mbulu ndeenjana, mbulu ngeezjana, mbulu ta iti lelende pa, mi mbulu ambaijana ta ikam ti ma zanda ambai pa. Tana mbulu boozomen ta tere kembei ndabokbokjan na, motoyom ingalngal mi kakamam ngar pa.^l ⁹ Mi mbulu boozomen ta anpaute yom pa, som kere yo ankam, mi sua boozomen tau kelej la kwon na, kikiskis mi koto. Mi Anutu ta mbulu luumujana katuunu na, ni ko imbot raama yom.^m

Paulus iso ni leleene ambai pa sengeeri kizin Pilipai

¹⁰ Nio anute: Ta mungu mi imar na, leleyom be ku'uulu yo. Tamen leynom zaala som. Mi ingi buri ngar ta kakamam pio na, iur nonono mini, mi kesengeere koronj pio. Tana lelej ambai mi anpakur Merere kiti Yesu Krisi pa. ¹¹ Mi ingi anbot noobo ta anso sua tana na som. Pa ngar tio ipet kek. Tana mbulu pareijana ta so ipet pio, na lelej ambai men.ⁿ ¹² Nio ituj anyamaana mboti sananjana mi mboti ambaijana kek. Mi mbulu ki lelende ambai totomen, ina ankam ngar pa ma imbot mat pio kek. Pa sombe koponj bok, som petel yo, som lej koronj boozo, som lej koronj som mi anbot noobo, na mbulu pareijana ta so ipet pio, na lelej ambai men.^o ¹³ Pa ansekap la ki Krisi mi ni ipombolmbol yo, tana anrao anbaada koronj ta boozomen.^p

¹⁴ Tamen mbulu ta kakam be ku'uulu yo na, ikam yo ma lelej ambai. Pa ina kembei kagaaba yo pa patanjana tio ti. ¹⁵ Niom Pilipai kuute: Indeeje mata popoten ta anmar anpet lele pakaana ki Masedonia mi ankam uruunu ambaijana piom, mi ila ila ma anzem yom mi anla pa lele toro, ina niom men tau kagabgaaba yo pa uraata tio mi ku'uluulu yo pa pat. Mi lupjana pakan na som.^q ¹⁶ Mi indeeje ta anla ankam uraata pizin Tesalonika mi anbot noobo su tana na, kesengeere lej ulaaja pakan pa mazwaana tana tomini.^r ¹⁷ Mi ingi ankamam be kakam koronj toro sa pio na som. Nio ingi ankam ngar men pa kadoono ambaijana tabe Anutu ikam piom i. Pa ulaaja ta kakamam be ku'uulu uraata ki Anutu, ina kembei ku'urur pat ila kautu ki kar saamba be ipeebe. Tana lelej be kakam ma iwe biibi. Naso kakam biibi isu kar saamba.

¹⁸ Mi ingi anru kosa sa mini som. Anrao kat. Pa koronj boozomen ta kakam la ki Epaproditus, ta ni ikam ma imar nomonj kek. Sengeeri tiom ti, nio anre kembei patoronjana kuziinjana ta Anutu leleene pa mi iyok pa kat.^s ¹⁹ Anutu tio, ni koronj imap katuunu. Tana niom wal ta kesekap la ki Yesu Krisi i na, ni ko iuulu yom pa koronj boozomen ta kombot noobo pa.^t ²⁰ Tana iti tapakur Tamanda Anutu zaana totomen!

^l 4:8 Ro 12:17, 13:13 ^m 4:9 Ro 15:33; 1Kor 4:16; Pil 3:16+; 2Tes 3:16 ⁿ 4:11 1Tim 6:6+
^o 4:12 1Kor 4:11; 2Kor 6:10, 11:27 ^p 4:13 Yo 15:5; 2Kor 12:9+; 2Tim 4:17

^q 4:15 2Kor 11:9 ^r 4:16 Ijo 17:1+ ^s 4:18 Ep 5:2; Pil 2:25; Ibr 13:16; 1Pe 2:5

^t 4:19 Mbo 23:1; 2Kor 9:8

Sua pemetjana

²¹Wal boozomen ta tiwe Anutu lene kek mi tisekap la ki Yesu Kresi i na, kakam aigule tio pizin tataŋa. Mi zin toŋmatizin ta niamŋan ambotmbot i tikam aigule kizin piom tomini. ²²Mi Anutu wal kini ta boozomen ti, mi zin pakan ta tikamam uraata pa Kaisa na, zin tomini tikam aigule kizin piom.

²³Kampejana ki Merere kiti Yesu Kresi ko ise tiom. Ŋonoono.